

VAI NEKROLOGS?

Laika redakcijai: „Z. B—s Bruklinā „Nekrologā“ Laika 2. maija Lasītāju balsis raksta: „Pēc vairāk nekā desmit trimdas gadiem mēs esam iemācījušies vienu vai vairākas svešvalodas. Mēs varam valodas ziņā apmeklēt tās skolas, kurās zemēs dzīvojam... Trimdas ģimnazijas, protams, savā laikā veicināja latviešu valodas, vēstures, ģeografijas un citu nacionālu priekšmetu apgūšanu, bet laiki ir mainījušies!“

Risinot tālāk šo Z. B—s pasākto domu, varētu rakstīt: Laiki ir mainījušies! Mēs esam izauguši no latviskuma šaurajām biksēm un kuģojam tagad plašajos ūdeņos. Galu galā latviešu valoda jau tikai traucē mūs atbrīvoties no provinciālās domāšanas tāpat kā viss pārējais „nacionālais balasts.“ Kāpēc tā mācīšanai ziedot

Bet kāpēc gan dāņu minoritāte Šlezvigā un poļi Rūrā tik neatlaidīgi cīnās par savām skolām, kāpēc to vācieši dara un darīja Dānijā, Polijā un darīja arī Latvijā? Kāpēc rusifikācijas laikā Latvijā tik lielu vērību veltīja skolām un valodai, kurā bērni sarunājās? Šie tik daudz naudas un grūta darba prasītāji pasākumi gan netika uzturēti, lai valodas ziņā „atvieglinātu bērniem pārēju uz svešajām skolām,“ bet gan tāpēc, ka nacionālo skolu jautājums ir ikvienas tautas un minoritātes dzīvības jautājums.

Vai tiešām B—s nebūtu redzējis jauniešus — arī no nacionālām ģimenēm — kuri tikai vārda pēc ir latvieši? Viņi labākā gadījumā latviešu valodu runā kā svešvalodu, savā domāšanā pilnīgi esot svešautieši. Tas ir svešās skolas audzināšanas rezultāts! Ciemiņi, arī no aizjūras, kas bijuši Augustdorfā, ir vienis prāts, ka Augustdorfas skolas audzēkņi ir latvieši, ne tikai pēc valodas vien. Gars, kas valda šajā skolā, atšķirsies no daudzu jaunatnes pulciņu noskaņojuma, kur skaidri redz, ka dalībnieki sanākuši kopā tikai, lai, varbūt, izpatiktu saviem vecākiem, bet ne iekšējas nepieciešamības dēļ.

Ja pret zemi, no kurās esam cēlušies, mums ir mazākais morāli pienākumi un ja šīs zemes un tās tautas liktenis mums nav vienaldzīgs, tad nevaru saprast B—s „nekrologu.“ Vācijā mums ir dota kultūras autonomija. Jājautā vai ar Augustdorfas skolu šī izdevība jau ir izsmelta?“

Stud. ing. Agnis Balodis,
Horedā, Zviedrijā.

Laiks 20.06.1956